

Raadsmededeling

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	
Zaaknummer	
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	
Onderwerp	Resultaten Social Return 2024 in de regio Gooi & Vechtstreek

1. Kennisnemen van

De behaalde resultaten in 2024 en toekomstige ambities van Social Return.

2. Inleiding

De regiogemeenten Hilversum, Gooise Meren, Huizen, Wijdmeren en de BEL-gemeenten voeren gezamenlijk beleid voor Social Return On Investment (SROI).

Met deze raadsmededeling informeren wij u over de voortgang van Social Return. De regiogemeenten vragen bij gemeentelijke aanbestedingen een maatschappelijke tegenprestatie van opdrachtnemers. Wij hanteren een richtlijn van 5% van de opdrachtsom als inspanningsverplichting bij inkoop. De 'social return-verplichting' is bedoeld om kwetsbare groepen te ondersteunen en de regionale sociale economie te versterken. Social return kan worden ingevuld via arbeid, sociale inkopen en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Social Return heeft zich in 2024 verder ontwikkeld tot een strategisch instrument met aantoonbare maatschappelijke meerwaarde. De regiogemeenten realiseren hiermee zowel werkgelegenheid als bredere sociale impact.

Voor de arbeidsmarktregio is er de mogelijkheid om te groeien met SROI naar 50 werkplekken in 2025 en € 5 miljoen aan maatschappelijke waarde op de middellange termijn (2 tot 5 jaar) gebaseerd op een gezamenlijk (bruikbaar) inkoopvolume van circa 400 tot 600 miljoen (lokaal en regionaal) wat inzetbaar is voor social return doeleinden. Op de langere termijn (5 jaar) is het denkbaar dat, afhankelijk van beleidskeuzes en inzet, de maatschappelijke waarde kan doorgroeien richting € 10 miljoen.

3. Kernboodschap

In 2024 is verder gewerkt aan het versterken van social return in de regio. Dit heeft geleid tot het creëren van meer werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, een toename van de bestedingen aan sociale firma's, en een betere monitoring door het gebruik van het systeem WIZZR. De doelstellingen voor 2024 zijn behaald of overtroffen. Bij 6 (financiële aspecten) wordt dit nader beschreven.

De belangrijkste resultaten zijn samengevat:

- 31 werkplekken gerealiseerd (doel: 26)
- € 1.120.000 aan social return verplichtingen ingevuld binnen gemeentelijke opdrachten
- € 77 miljoen aan contractwaarde met social return geregistreerd
- € 576.000 besteed aan sociale organisaties en maatschappelijke activiteiten

Social Return raakt meerdere beleidsvelden binnen gemeentelijk en regionaal beleid.

Onderstaande tabel laat zien waar SROI direct of indirect impact op heeft:

Beleidssterrein	Impact van Social Return
Werk en Inkomen	Creëren van banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Onderwijs en Leren	Leren in de praktijk (leerwerkplekken, stages), samenwerking met Leerwerkloket
Inkoop	Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen
Economie	Stimulering van sociaal ondernemerschap
Sociaal Domein	Inclusie en participatie van kwetsbare inwoners
Duurzaamheid	Synergie met circulaire economie, hergebruik en extra inzet op sociaal-duurzame processen
ICT / Digitalisering	Digitale leertrajecten, ondersteuning bij IT-banen voor kansarme doelgroepen

Vooruitkijkend naar 2025 is de ambitie om verder te groeien naar 50 werkplekken. En op de middellange termijn te groeien naar € 5.000.000 social return waarde per jaar.

Potentieel Social Return Gooi & Vechtstreek

Op basis van het gezamenlijke inkoopvolume van circa **€ 400–600 miljoen** in de regio is er aanzienlijk potentieel om Social Return verder uit te bouwen. De resultaten van 2024 tonen de haalbaarheid van deze groei. Vooruitkijkend zien we het volgende perspectief:

Werkplekken: van **31 in 2024** naar circa **50 in 2025** en doorgroei naar **80–100 structurele werkplekken** in 2028.

Maatschappelijke waarde: van **€ 1,1 miljoen in 2024** naar **€ 5 miljoen per jaar op de middellange termijn (2026–2027)**, met een potentieel van **€ 10 miljoen in 2029**.

Deze ontwikkeling is afhankelijk van verdere samenwerking met opdrachtnemers, interne borging binnen gemeenten en versterking van de social return en werkgeversdienstverlening. Het schetst een **realistisch toekomstperspectief**, maar vraagt blijvende inzet en investeringen.

4. Consequenties

Om de groeiambities voor 2025 en daarna waar te maken, waaronder het realiseren van meer werkplekken, versterking van samenwerking met maatschappelijke organisaties en het verbeteren van monitoring, is een uitbreiding van de interne capaciteit noodzakelijk. Voorgesteld wordt om het regionale social return-team uit te breiden met 2 fte voor coördinatie, uitvoering, communicatie en ondersteuning. Dit is nodig om de intensivering van werkzaamheden uit te kunnen voeren en structureel te kunnen borgen én mee te groeien met het inkoopvolume waarop social return van toepassing is. Ter illustratie, het team bestaat nu uit 1 fte aangevuld met uitvoeringstaken die bij het gemeentelijke WSP belegd waren en ondersteuning op communicatie.

De behaalde resultaten in 2024 bevestigen de meerwaarde van social return als instrument voor maatschappelijke impact. Tegelijkertijd leidt de verdere professionalisering (onder meer door het gebruik van WIZZR) tot hogere verwachtingen aan opdrachtnemers en gemeentelijke inkopers en projectleiders ten aanzien van toepassing en uitvoering. Dit vraagt blijvende inzet op kennisdeling, interne afstemming en professionalisering. Dat wat we uitvragen aan onze opdrachtnemers zullen we ook moeten controleren.

Daarnaast zal de voorgenomen evaluatie van het beleid in 2025 kunnen leiden tot aanpassingen in de beleidskaders, bijvoorbeeld ten aanzien van de vaststelling van doelgroepen of de aansluiting bij andere beleidsvelden zoals duurzaamheid. De uitkomsten hiervan zullen naar verwachting in 2026 bestuurlijke besluitvorming vereisen.

5. Juridische aspecten

Met alle juridische aspecten rondom SROI wordt rekening gehouden en er vindt nauwe samenwerking plaats met de aanbestedingsjuristen. De toepassing van social return binnen gemeentelijke opdrachten is gebaseerd op de Aanbestedingswet. De verplichting wordt opgenomen in de aanbestedingsstukken als inspanningsverplichting. In 2024 is bij een groot deel van de relevante contracten een social return-verplichting vastgelegd. De mate van invulling wordt gemonitord via het systeem WIZZR, waarin opdrachtnemers verantwoording afleggen over hun maatschappelijke inzet.

De invoering van WIZZR vereist verwerking van persoonsgegevens (bijvoorbeeld bij plaatsingen). Hiervoor zijn verwerkersovereenkomsten opgesteld in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

6. Financiële aspecten

Social return is een contractuele verplichting binnen bestaande gemeentelijke aanbestedingen. De maatschappelijke tegenprestatie wordt geleverd zonder aanvullende vergoeding van de gemeente.

In 2024 is bij € 77 miljoen aan opdrachtwaarde een social return-verplichting opgenomen én verwerkt in WIZZR. Het gemiddeld opgenomen percentage is 3% omdat er rekening gehouden moet worden met proportionaliteit. Dit heeft geresulteerd in ruim € 1.120.000 aan maatschappelijke tegenprestaties. Daarvan is € 576.000 besteed aan inkoop bij sociale firma's en maatschappelijke activiteiten. Een ongeveer even zo groot bedrag aan werkgelegenheid. De investering in het registratiesysteem WIZZR is regionaal bekostigd en zorgt vanaf 2024 voor efficiëntere monitoring, minder handmatige controles en vooral betere data om te kunnen sturen. Daarnaast werkt social return als vliegwiel voor het aanjagen van meer sociaal ondernemerschap en een inclusiever personeelsbeleid ook na het aflopen van de verplichting. Organisaties krijgen tools en netwerk mee om na de contractafspraken verder werk te maken van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

De beoogde uitbreiding betekent een versterking van de dienstverlening. Daartoe zal eind 2025 aan de colleges een voorstel worden voorgelegd.

Voor de verwachte groei van het budget van € 1.000.000 naar € 5.000.000 in de komende jaren is uitbreiding van het team met 2 fte noodzakelijk. De extra formatie bestaat uit:

1,5 fte adviseur

0,5 fte ondersteuning & communicatie

De kosten hiervan bedragen circa € 150.000 per jaar. Een mogelijke denkrichting is om de investering te dekken uit vrijkomende middelen of via een verdeling op basis van inwoneraantal. De investering in social return sluit goed aan bij de oprichting van het nieuwe Werkcentrum, waar werkgeversdienstverlening wordt gebundeld in één loket. Social Return wordt nadrukkelijk vervlochten met deze dienstverlening binnen het Werkcentrum, in nauwe samenwerking met UWV en WSP, zodat werkgevers één loket ervaren voor inclusief ondernemen.

Wel is het goed om aandacht te hebben voor de bredere scope van Social Return, die verder reikt dan arbeid. Het draagt bij aan de kernwaarden van gemeenten en levert blijvende maatschappelijke meerwaarde op. Met deze investering van € 150.000 per jaar kunnen wij de maatschappelijke waarde laten doorgroeien van € 1 miljoen naar € 5 miljoen op de middellange termijn (2 tot 5 jaar).

Bij niet-investeren ontstaat het reële risico dat contractuele verplichtingen richting opdrachtnemers niet kunnen worden nagekomen en maatschappelijke kansen onbenut blijven.

7. Communicatie

Deze raadsmededeling wordt ter informatie aangeboden aan alle gemeenteraden van de gemeenten in de G&V-regio. Daarnaast wordt de informatie gedeeld met relevante partners binnen het sociaal domein en de interne bedrijfsvoering.

8. Vervolg

In 2025 worden de beleidsambities doorontwikkeld en afspraken gemonitord via WIZZR. De resultaten worden opnieuw opgenomen in het jaarverslag.

Met vriendelijke groet,